

Til lovforslag nr. L 52. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 17. december 1979

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af investeringsfondsloven og etableringskontoloven

(Ophævelse af adgang til forlods afskrivning på kommanditanparter)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder. I forbindelse hermed har ministeren for skatter og afgifter dels skriftligt og dels i samråd besvaret en række spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Bach, E., Billund,
Erhvervsfonden for Løgstør og Nibe kommuner,
Erhvervsrådet for Rødekro og Aabenraa,
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, FSR,
Holmgård, Poul, advokat, Århus C, og
Sønderby, Esben, Vammen, Viborg.

Der er af ministeren for skatter og afgifter stillet nogle ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *flertal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, det radikale venstres og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) udtaler følgende:

Der er i befolkningen en voksende forståelse for, at landets økonomiske situation kræver dybtgående indgreb, som igen sætter gang i produktion, eksport og beskæftigelse. Regeringens »helhedsløsning«, hvori dette lovforslag indgår, løser slet ikke denne opgave. I regeringens lovforslag indgår en række

foranstaltninger, som enten er helt utilstrækkelige, eller som trækker i den gale retning.

Målsætningen for den økonomiske politik må være at sikre en klar og vedholdende nedgang i underskuddet på betalingsbalancen i hvert af de nærmest kommende år. Denne målsætning kunne ikke opfyldes med regeringens oprindelige »helhedsløsning«, hvilket klart fremgik af budgetministeriets redegørelse for »helhedsløsningen«s virkninger.

Efter ændringen af regeringens oplæg må det konstateres, at de økonomiske virkninger vil blive helt utilfredsstillende.

Det er vanskeligt at se, hvorledes det foreliggende lovforslag hører hjemme i den »helhed«, regeringen taler om.

Venstre henviser til, at indgrebet i den forlods afskrivning bygger på en aftale mellem socialdemokratiet og venstre i juni 1979, men at det foreliggende lovforslag går langt videre end denne aftale, der alene sigtede på at begrænse skattefordelen ved at udnytte indskud på etableringskonto og investeringsfonds til køb af anparter. Som lovforslaget nu er udformet, hvor man helt forbyder anvendelse af sådanne indskud til køb af anparter, vil det begrænse opsparingslysten og investeringsmulighederne.

Endvidere vil forslaget medføre, at mange borgere, som har bundet beløb på investeringsfonds og etableringskonti med henblik på anskaffelse af kommanditanparter i overensstemmelse med de gældende skatteregler, fratages muligheden for at få de hensatte beløb frigjort til forlods afskrivning. Virkningen vil i mange tilfælde blive, at de nævnte

borgere underkastes de hårde efterbeskatningsregler for investeringsfonds og etableringskonti. For at undgå lovforsagets urimelige virkninger ønskes i stedet tilvejebragt parallelitet mellem de almindelige afskrivningsregler og reglerne om forlods afskrivning på kommanditanparter efter investeringsfonds- og etableringskontilovene, hvilket vil skærpe reglerne om kommanditisters adgang til frigivelse af henlæggelser til forlods afskrivning på investeringsfonds og etableringskonti, således at frigivelse og dermed forlods afskrivning i lighed med de almindelige skattemæssige afskrivninger begrænses til det beløb, som kommanditisten hæfter for.

Med denne udformning af lovforslaget vil mindretallet kunne støtte lovforslagets gennemførelse.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og udtaler:

Dansk produktionslivs vækst – i Nibe, Løgstør, Frederikshavn, Rødekro og hundredvis af andre lokalsamfund – foregår i disse år i betragteligt omfang gennem kommanditselskaber, der finansieres af investeringsfonds- og etableringsfondsmidler. Når regeringen har fremsat det foreliggende forslag, er det, fordi den lader sig kujukere af en gul misundelsesformiddagspresses enøjede propaganda om skattefiduser. Handlede man fornuftigt, tog man fat og fjernede ondets rod: skattefiduser vil ophøre, når man ophæver skatten. I stedet angriber man altså erhvervslivet. Her står fremskridtspartiet af.

Et *tredje mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) vil redegørende for sin stilling ved 2. behandlingen.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (Brixtofte (V), Ellemann-Jensen (V), Hagen Hagensen (KF), Gammelgaard (KF)), tiltrådt af et *mindretal* (Erlandsson (FP) og Glistrup (FP)):

1) Lovforslaget affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af investeringsfondsloven og etableringskontoloven

(Begrænsning af forlods afskrivning på kommanditanparter)

§ 1

I lov om investeringsfonds, jfr. lovbekendtgørelse nr. 584 af 18. november 1975, som ændret senest ved lov nr. 281 af 8. juni 1978, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 8. For skattepligtige, der med begrænset hæftelse deltager i en virksomhed, kan henlæggelser til investeringsfonds ikke benyttes til forlods afskrivning på aktiver, der omfattes af denne virksomhed, i videre omfang end skattemæssig afskrivning kan foretages efter de i skattelovgivningen i øvrigt indholdte regler.«

2. § 8, 3. punktum, affattes således:

»Når det ved anmeldelsens behandling er konstateret, at betingelserne for anvendelsen er til stede, frigives de på konto for investeringsfond, jfr. § 5, indskudte midler med det beløb, der ønskes anvendt til forlods afskrivning efter § 3 – i de i § 5, stk. 1, 2. punktum, omhandlede tilfælde 50 pct. af beløbet.«

3. Efter § 9 indsættes som ny paragraf:

»§ 9 A. Er indskud på en konto for investeringsfond blevet frigivet efter § 8, således at den henlæggelse til investeringsfond, der svarer til det frigivne beløb, er større end det, der kan afskrives forlods efter § 3, stk. 8, medregnes det overskydende beløb med tillæg af 5 pct. for hvert år fra henlæggelsesårets udløb og indtil udløbet af frigivelsesåret til den skattepligtige indkomst for det indkomstår, hvori frigivelsen har fundet sted.«

4. I § 11 ændres »§§ 9 og 10« til: »§§ 9, 9 A og 10«.

§ 2

I lov om indskud på etableringskonto, jfr. lovbekendtgørelse nr. 448 af 29. august 1969, som ændret senest ved lov nr. 469 af 14. september 1977, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter ordene »samme størrelse som anskaffelssummen«: »jfr. dog stk. 8.«.

2. I § 7 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 8. Sker etablering ved, at kontohaveren med begrænset hæftelse deltager i en virksomhed, kan han efter stk. 1-7 højst få frigivet et beløb svarende til de skattemæssige afskrivninger, han efter skattelovgivningen kan foretage på de i stk. 1 nævnte formuegoder, som omfattes af virksomheden.«

3. Efter § 9 indsættes som ny paragraf:

»§ 9 A. Konstateres det ved skatteansættelsen for det år, hvori frigivelse af indskud har fundet sted, at der efter § 7, stk. 1-7, er frigivet beløb i strid med § 7, stk. 8, skal det for meget frigivne beløb med tillæg af 5 pct. for hvert år fra indskudsårets udløb og indtil frigivelsesårets udløb medregnes til den skattepligtige indkomst for frigivelsesåret.«

4. I § 11, stk. 3, 2. pkt., indsættes efter »afhændet«: », bortset fra frigivelser, der omfattes af § 9 A.«

§ 3

Loven har virkning for frigivelser af henlagte beløb, når de anskaffelser, der berettiger kontohaveren til frigivelse, har fundet sted den 00. oktober 1979 eller senere.

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af Brixtofte (V), Ellemann-Jensen (V), Hagen Hagensen (KF), Gammelgaard (KF), Glistrup (FP), Erlendsson (FP) og Bollmann (CD)):

Til titlen

2) Lovforslagets undertitel ændres til:

»(Ophævelse af adgang til forlods afskrivning på kommanditanparter og udbyttekontrakter)«

Til § 2

3) I indledningen til § 2 ændres »følgende ændring« til: »følgende ændringer«.

4) Før forslaget om indsættelse af § 7 B indsættes:

»1. I § 7, stk. 1, litra f, ændres »Retten ifølge en udbytte- forpagtnings- eller lejekontrakt« til: »Retten ifølge en forpagtnings- eller lejekontrakt.«

Til § 3

5) Stk. 1 affattes således:

»Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1980. § 1 og § 2, nr. 2, har virkning for frigivelser af indskudte beløb, når de anskaffelser, der er omfattet af virksomheden, eller kommanditistens erhvervelse af anpart i disse har fundet sted den 1. januar 1980 eller senere.«

6) I stk. 2 ændres »00. december 1979« til: »4. december 1979«.

7) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. § 2, nr. 01, har virkning for erhvervelser af udbyttekontrakter den 1. januar 1980 eller senere.«

Bemærkninger

Til nr. 1

1. Lovforslagets formål

Lovforslaget går ud på at begrænse den forlods afskrivning efter investeringsfondsloven og etableringskontoloven, når en skatteyder anskaffer et afskrivningsberettiget aktiv ved investering på kommanditbasis. Begrænsningen skal efter forslaget ske således, at de forlods afskrivninger ikke kan overstige de skattemæssige afskrivninger, der i øvrigt kan foretages efter skattelovgivningen.

Efter de gældende regler er en kommanditists muligheder for at foretage skattemæssige afskrivninger begrænsede, idet der ikke indrømmes fradrag for afskrivning eller tab ud over et beløb, som svarer til hans hæftelse som kommanditist. Reglerne om frigivelse af midler, der af kommanditisten er henlagt til investeringsfonds- eller etableringskonti, giver imidlertid ikke skattemyndighederne mulighed for at begrænse frigivelsen og dermed de forlods afskrivninger på samme måde, som gælder for de almindelige skattemæssige

afskrivninger. Der kan således ske frigivelse – og dermed forlods afskrivning – for et større beløb, end der er mulighed for at afskrive efter de almindelige afskrivningsregler.

Ved lovforslaget sker der en skærpelse af reglerne om kommanditisters adgang til frigivelse af skattefri henlæggelser på investeringsfonds- og etableringskonti, således at frigivelse ligesom de skattemæssige afskrivninger begrænses til det beløb, som kommanditisten hæfter for.

2. Beskatning af kommanditister

I et kommanditselskab hæfter mindst en deltager (komplementaren) personligt og solidarisk for selskabets forpligtelser, mens de øvrige deltagere (kommanditisterne) alene hæfter inden for nærmere fastsatte beløbsgrænser. De enkelte kommanditister beskattes af deres andel i kommanditselskabet på samme måde som interessenter i et interessentskab, hvilket indebærer, at de kan afskrive på deres andel af selskabets afskrivningsberettigede aktiver. I praksis er det dog fastslået, at en kommanditist ikke kan fratrække underskud – herunder skattemæssige afskrivninger – vedrørende kommanditselskabet med et beløb, der overstiger hans hæftelse som kommanditist.

Begrænsningen i afskrivningsadgangen angår *ikke* reglerne for *afskrivningsgrundlaget* og *afskrivningsprocenterne*. Kommanditisten kan i princippet afskrive på sin bruttoandel af selskabets afskrivningsberettigede aktiver. Det afskrivningsberettigede beløb, som herefter på grundlag af de almindelige afskrivningsregler skulle kunne fradrages i indkomsten, begrænses imidlertid som følge af den nævnte praksis til højst at udgøre et beløb svarende til det, som kommanditisten hæfter med.

For at kunne styre, i hvilket omfang afskrivninger og underskud kan fradrages, skal der føres en såkaldt fradragskonto for hver kommanditist. Denne konto godskrives beløb, der kan tages i betragtning som kommanditistens ansvarlige indskudte kapital. Udover det oprindelige kontante indskud omfatter det ansvarlige indskud også et eventuelt skyldigt indskud, der har karakter af ansvarlig indskudskapital, samt kommanditistens andel i overskud, der forbliver indestående i virksomheden. Kontoen skal på den

anden side reduceres med andel i eventuelt underskud i virksomheden og med foretagne af- og nedskrivninger. Når fradragskontoen gøres op år for år, vil afskrivninger blive nægtet i det omfang, de overstiger en positiv saldo på fradragskontoen. Kommanditistens selvangivne indkomst vil blive forhøjet med det for meget fratrukne beløb, og samtidig vil de afskrivningsberettigede aktivers statusværdi blive forhøjet tilsvarende. Det er på denne måde muligt at regulere, at de årlige afskrivninger holdes inden for hæftelsesbeløbet.

Disse særlige regler om kommanditistens skattemæssige afskrivninger er fastlagt i landsskatterettens praksis og findes nærmere beskrevet i statsskattedirektoratets cirkulære nr. 443 af 17. december 1975, som nu er afløst af statsskattedirektoratets anvisninger vedrørende ligningen for 1987. Disse anvisninger er optrykt som bilag 1.

Der er som nævnt ikke i investeringsfondsloven eller etableringskontoloven bestemmelser, hvorefter frigivelsen af henlagte midler er begrænset til hæftelsen, dvs. til en eventuel positiv saldo på fradragskontoen. Forlods afskrivning skal foretages for et beløb svarende til det, der giver ret til frigivelse. Herved kan de forlods afskrivninger komme til at overstige den positive saldo på fradragskontoen. Dette indebærer, at der forlods bliver afskrevet mere, end der kunne være afskrevet efter de almindelige afskrivningsregler, hvis investeringen var foretaget uden anvendelse af skattefri henlæggelser. Er hæftelsen således begrænset til 30.000 kr., medens anparten i et aktiv, der anskaffes, udgør 60.000 kr., kan der frigives op til 60.000 kr. Fradragskontoen vil imidlertid blive negativ, såfremt der frigives mere end de 30.000 kr.

3. Lovforslagets ordning

Efter lovforslaget begrænses adgangen til at opnå frigivelse af midler henlagt til investeringsfonds- og etableringskonti, således at der alene kan frigives beløb, som svarer til kontohavernes hæftelse i kommanditselskabet. Frigivne beløb skal efter forslaget som hidtil medføre forlods afskrivning på anskaffede aktiver. Forslaget indebærer således ikke i øvrigt ændringer i reglerne om henlæg-

gelser til investeringsfonds- og etableringskonti.

Er kontohaverens hæftelse i et kommanditselskab f. eks. begrænset til 75.000 kr. og anparten i afskrivningsberettigede aktiver udgør 200.000 kr., vil der efter forslaget kun kunne frigives indtil 75.000 kr. til forlods afskrivning. Foretages fuld forlods afskrivning med 75.000 kr., kan der ikke afskrives på ny, før fradragskontoen udviser en positiv saldo, f. eks. som følge af overskudsandele, der er forblevet indestående i virksomheden.

Ansøgninger om frigivelse af midler, der er henlagt til investeringsfonds- og etableringskonti, skal som hidtil indgives til amtskatteinspektorerne, der påser, at betingelserne er opfyldt, og i bekræftende fald giver vedkommende pengeinstitut meddelelse om, at nærmere angivne beløb er frigivet. Sådan frigivelse finder sted i løbet af et indkomstår, uden at amtsskatteinspektoratet har mulighed for en samlet bedømmelse af kontohaverens indkomst- og afskrivningsforhold. Det kan derfor ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme situationer, hvor det først i forbindelse med ligningsmyndighedernes kontrol af indkomstansættelsen for det pågældende år konstateres, at der er frigivet et større beløb end svarende til den positive saldo på fradragskontoen på tidspunktet for frigivelsen. Sådanne beløb skal efter lovforslaget efterbeskattes efter tilsvarende regler, som gælder for henlagte midler, der ikke anvendes efter formålet. Efterbeskatningen foretages således, at det for meget frigivne beløb medregnes til indkomsten i frigivelsesåret med et tillæg af 5 pct. for hvert år, der er gået fra den skattefri henlæggelse til frigivelsen. Det nævnte årlige 5 pct.-tillæg tilsigter at opveje den skattepligtiges fordel af skattefriheden i henlæggelsesperioden.

Efter forslaget skal loven have virkning for frigivelse af henlagte beløb, når de anskaffelser, der berettiger kontohaveren til frigivelse, finder sted den 00. oktober 1979 eller senere.

Lovforslaget skønnes ikke at have næneværdige administrative konsekvenser.

Forslaget vil medføre et umiddelbart merprovenu, idet der må antages at blive henlagt mindre til investeringsfonds og indskudt mindre på etableringskonti end efter de gældende regler. Det er ikke muligt at udtale sig om omfanget af denne virkning.

Til nr. 2 og 4

Efter den gældende etableringskontolov er det antaget i praksis, at etableringskontointskud kan anvendes til forlods afskrivning på anskaffessummen for udbyttekontrakter, og at der derfor i tilsvarende omfang kan ske frigivelse af indskudsmidler. Dette er ikke fundet rimeligt, når henses til, at formålet med etableringskontoloven har været at give yngre lønmodtagere mulighed for at foretage fradragsberettigede indskud med henblik på senere etablering af selvstændig virksomhed. Det foreslås derfor at ophæve adgangen til at bruge etableringskontomidler i forbindelse med køb af udbyttekontrakter.

Til nr. 3 og 5

Ændringerne er redaktionelle.

Til nr. 6

Efter bemærkningerne til lovforslaget skal undtagelsesreglen i § 3, stk. 2, have virkning fra datoen for lovforslagets fremsættelse den 4. december 1979; dette fastslås ved ændringsforslaget.

Til nr. 7

Bestemmelsen i ændringsforslag nr. 4, hvorefter der ikke kan foretages forlods afskrivning på anskaffessummen for udbyttekontrakter, skal efter ændringsforslag nr. 7 finde anvendelse på udbyttekontrakter, der er erhvervet af den skattepligtige den 1. januar 1980 eller senere.

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Thomas Have (S) Egon Jensen (S)

Poul Mortensen (S) Tastesen (S) fmd. Aase Olesen (RV) Brixtofte (V)

Ellemann-Jensen (V) Hagen Hagensen (KF) nfmd. Gammelgaard (KF) Bollmann (CD)

Rahbæk Møller (SF) Flygaard (DR) Glistrup (FP) Erlendsson (FP)

Partierne VS og KrF var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.